

(א) לעיל קו. (ע"ש) שנועות
מטה. (ט) לעיל סה;
(א) נכס"א: וחמישיתו;
(ד) ז"מ גב: (ס) מתמתין;
היא לקמן מע"ל וכן
בשנועות וע"ן בספר כ"י
(ו) ש"ך קודם ל"ט טען.

תורה אור השלם

1. או מכל אשר ישבע
עליו לשקר ושלם איתו
בראשו וחמישיתו יסף
עליו לאשר הוא לו
יתנו ביום בספר כ"י
ויקרא א כד

הגהות הב"ח

(א) גב' דלא משלם חומשא
וכפילא אבל בתרי גברי
האי משלם כפילא: (ב) שם
הכי דמי כגון שטען:

רבינו חננאל

דאמר רבא וחמישיתו
יוסף עליו התורה ריבתה
חמישית הרבה לקרן אחת
שמע מינה. כתב ר"ח ד"ל
השתא איכא למימר ה"ה
לכפלי ואיכא למימר דוקא
חומש דרבייה קרא אבל
כפל לא ולא מכרעה.
תבעוהו בעלים לשומר
ונשבעו ושילם והוכר הגנב.
קרא ודיא לשומר. כפל
למי. אביי אמר לבעל
הפקדון רבא אמר למי
שהפקדון אצלו. פרי"ח
דצ"ל וקיימא לן כרבא.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

ובאו עדים. וכשנשבע היתה אללו לחייב כפל והדר הודה איהו
אבתרייתא: מאי מייחייב חומש אהך שבעה בתרייתא או לא:
והא איחייב ליה כפילא. עליה דהאי ממונ: או דלמא שבעה
המחייבוו כפל פוטרו מן החומש.

גגון אי הוה מודה השתא
מייפטר מחומש אבל השתא לאבתרייתא
אודי והך שבעה לא חייבתיה כפילא
תחייביה חומשא. והכא ליכא למימר
יכא ידי זבולד שבעה ראשונה דכי
אמרין ליה היכא דלמו סהדי אשבעה
שניה לאמרין אשבעת חנס לא
מחייבי כפילא אבל היכא דאודי עלה
קיימא לן לעיל (דף קי.) השביע עליו
חמשה פעמים כו' דלענין חומש ואסס
לא שני ליה בין שבעת עלמו לשבעת
דיינין וזבולד שיכפר ממונ: אמר
לאחד מן השוק. שאין שומר על
שורו: משביעך אני. משום הודה
מעלמו דסיפא נקט אבל משום כפל
בלאו שבעה נמי מייחייב: פרי חומשי
או פרי כפילי בחד גברא מאי הכי
גרקסין: לקרן אחס. אסי כפר וחזר
וכפר וה"ה לתרין כפילי: פטעוהו
בעלים לשומר חנס ונשבע. שנגנבה
ונפטור ואח"כ שילם לפניו משורת
הדין: כיון דאטרסיה. שומר לבעלים
עד שהביאווהו לזית דין ונשבע אע"ג
דהדר שילם לא מקנו ליה בעלים
לשומר כפילא בשעת תשלומים: שהרי
אמרו וכו'. ויכול היה ליפטר בשבעה:
הא

כפילא והאי נשלם חומשא או דלמא עלויה חד ממונא קפיד רחמנא דלא
נשלם עלה חומשא וכפילא והכא נמי חד ממונא הוא יתיקו: בעי רב
פפא תרי חומשי או תרי כפילי בחד גברא מאי היכי דמי (ט) שמען טענת
אבד ונשבע והודה וחזר וטען טענת אבד ונשבע והודה אי נמי כגון שמען
טענת גנב ונשבע ובאו עדים וחזר וטען טענת גנב ונשבע ובאו עדים
מאי מי אמרינן יתרי גווי ממונא קאמר רחמנא דלא נשתלמו עילוי חד
ממונא והכא חד גוונא הוא או דלמא תרי ממונא אמר רחמנא דלא
לשתלמו עילוי חד ממונא והכא נמי תרי ממונא נינהו תא שמע (ד) דאמר
רבא (ו) וחמישיתו יוסף עליו התורה ריבתה חמישית הרבה לקרן אחת
ישמע מינה: תבעוהו בעלים לשומר ונשבע ושילם והוכר הגנב כפל למי
אביי אמר לבעל הפקדון רבא אמר למי שהפקדון אצלו אביי אמר לבעל
הפקדון כיון דאטרסיה בשבעה לא מקני ליה כפילא רבא אמר למי
שהפקדון אצלו כיון דשילם מקני ליה כפילא וקא מיפלגי בדיוקא
דמתניתין דתנן (ז) הפקדון אצל חברו בהמה או כלים ונגנבו או שאבדו
שילם ולא רצה לישבע שהרי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא נמצא
הגנב משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה
למי הוא משלם למי שהפקדון אצלו נשבע ולא רצה לשלם ונמצא
הגנב משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה
למי הוא משלם לבעל הפקדון אביי דייק מרישא רבא דייק מסיפא אביי
דייק מרישא דקתני שילם ולא רצה לישבע טעמא דלא רצה לישבע

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

קח. ובאו עדים אקמייתא.

תימה דע"כ כשצאו עדים אקמייתא
ואומרים בזה שעה ראיוהו ברשותו ונמצא שמכחיטין
גם שבעה שניה שנשבע שאבד וכשהודה אחר עדים אמאי משלם
חומש הא קמני לעיל (ט) בצרייתא דהיך פקדוני כו' הודה מעלמו

משלם קרן וחומש משמע דוקא הודה
מעלמו אבל אחר עדים לא יוש לומר
ללעולם בטענת אבד הודה לאחר
עדים נמי משלם חומש כדמשמע
בסמון דקאמר מכדי האי שבעה לא
מחייבא ליה כפל תחייביה חומש אלא
שמע מינה ממונ המחייבו כפל פוטרו
מן החומש משמע הא היכא דליכא
כפל בהעדאת עדים כמו בטענת
אבד דמתחייב חומש כהודה אחר
עדים ולעיל לאו דוקא נקט מעלמו
אלא הוא הדין אחר עדים ואידי
דמנא כסיפא הודה מעלמו גבי טוען
טענת גנב תנא נמי כרישא:

חד [נשבע] והודה וחד [נשבע]
ובאו עדים. נראה דוקא
נקט מתחילה הודה דלא מתחילה כבר
חד וצאו עדים ואח"כ הודה חד
הוו עדים קודמין להודאה ומחייבין
תרייהו כפילא דעדים כשצאו להעיד
על שניהם העידו אבל כשהודה חד
קודם אע"פ שאח"כ צאו עדים יש
לומר דפטור והכי משמע כזולה
הך שמתנא דמודה בקנס ואח"כ
צאו עדים דפטור:

טען טענת אבד ונשבע והודה
וחזר וטען טענת אבד. נראה
דל"ג והודה דלא הודה מיד הויה
ברשותו להתחייב בלונקס משעה
שנשבע לשקר ומה שיחזור ויטען
שוב אבד אין כופר כלום ואפי' אמר
לאחר שבעה אבד אלא נראה דלא
הודה אלא לאחר שבעה שניה ומיהו
תימא מאי קמצעיה ליה לרב פפא
הא מתניתין היא דמיימי לעיל (דף
קו.) השביע עליו ה' פעמים בין
צפני צ"ד בין שלם צפני צ"ד וכפר
עליו חייב על כל אחת ואחת:

וחזר וטען טענת גנב ונשבע.
תימה היאך השביעוהו בית
דין כיון שנטפר צדית דין שבעה
ראשונה ואפילו חזר וטען שלאחר
שבעה ראשונה נגנב מ"מ למה
השביעוהו והלא משבעה ראשונה
שנשבע לשקר חייב בלונקס נמצא
שלא כפר כלום צמה שטען שנגנב
אחר שבעה ראשונה ואין לומר
שצאו לפני בית דין אחר שלא ידעו
שכבר נפטרו והשביעוהו וכיון שנשבע
על פי בית דין (אע"ג) שלא ידעו
מייחייב כפל והא לאמרין לעיל שכבר

הא
יכא שבעה ראשונה היינו שאותו בית דין עלמו השביעוהו וטעו דאין סביר לחלק כלל ונראה דמיידי דאמר ליה צעל הפקדון שוב
לאחר שנמצא שקרן שבעה ראשונה ראוני שתהא עליו שומר חנס כמתחילה וחזר וטען לאחר שעשיתי שומר חנס נגנב ופוטור עלמו
שהרי לא נתחייב בלונקס צמה שעשאו כפירוש ש"ח אבל תימה דל"כ לא הוי חד ממונא דהשתא הפקדו אללו פעם שניה ומה לי לקחו
צידו ומנן לו ומ"ל שלא לקחו אלא אמר ליה צעודו צידו תהא עליו שומר חנס: (ו) ותר"י בפ"י. מחמת שנעשה פסול בשבעה שניה
משעה שנמצא שקרן בראשונה אין לפוטרו משום דמחזר על השבעה מדרבנן הוא דמייפסל כדמוכח בשנועות (דף מה.) דקתני ושכנגדו
שוד על השבעה ומשמע התם דמדרבנן הוא וכיון דמדאורייתא שבעתו שבעה מחייב כפל: רבא אמר למי שהפקדון אצלו.
וה"מ דהכא סבר רבא דאע"ג דאטרסיה לזי דינא מקני ליה כפילא וצפרק המפקד (ז"מ דף לה.) גבי הווא גברא דאפקדו כיפי
גבי חצריה קאמר רבא שפיר עבד דלא אהדר ליה הכא אטרסיה לזי דינא התם לא אטרסיה לזי דינא ויש לומר דהתם שאני
דאטרסיה לזי דינא ולא פרע ליה מידי אלא רב נחמן אגבייה לאפדנא מיניה אבל הכא אע"ג דאטרסיה לזי דינא קאת שנשבע
לו מתחילה מכל מקום הרי שילם לו לצסוף ולא אטרסיה לזי דינא הלכך מקני ליה כפילא:

עין משפט
נר מצוה

קנו א מיי פ"ד מהל'
גיבה ה"ל ו:
קנו ב מיי שם ה"ל ו:
קנו ג ד מיי שם ה"ל ה
(רב אלפס ז"מ פ"ג
דף ע"ט):
קנו ה מיי פ"ח מהל'
שאלה ופקדון ה"ל ד
טוח"מ ס"י רלד וס"י רלח:
קנו ו מיי שם ה"ל א
טוח"מ שם:

מוסף רש"י

אמר לאחד מן השוק
כו'. הכא לא גביטין
משביעך אני, דהא בלא
שבעה נמי מייחייב כפל
זה ונגב ממש הוא
ובנגב כמי ישלם שניס
בלא שבעה (שבועות
טו). שילם ולא רצה
לישבע. שנועות שומרים
שלא פשע צה ושלם
על פה ד' שהיה יכול
ליפטר בשבעה זו שהרי
אמרו כו' (ב"מ ג'ג).
למי שהפקדון אצלו.
דכיון דשילם קנה כל
תשלומיה (טס).